

XALQARO NORDIK UNIVERSITETI

**«O‘ZBEKISTON — 2030” STRATEGIYASINI
AMALGA OSHIRISH YO‘NALISHLARI VA
ISTIQBOLLARI YOSHLAR NIGOHIDA»
MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYA**

Toshkent – 2024

V SHUBA

<i>Raxmonova Z.R. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida musiqa darslarini o'tkazishda o'zbek xalq cholg'ularini o'rgatish uslubiyoti (boshlang'ich sinflar misolida)...</i>	391
<i>Abdumannobova M. Insonning ruhiy rivojlanishida munosabatlar ta'siri va ularni takomillashtirish zarurati.....</i>	395
<i>Mamayusupova G.F. Yoshlarni zamonaviy kasblar va chet tillariga o'qitish tizimini yaratish.....</i>	398
<i>Ahmatqulova Sh.B. O'rta yoshlilar psixologiyasi: sabab va yechimlar</i>	401
<i>Akromova N.R. Ontogenez psixologiyasi vazifasi va ahamiyati.....</i>	403
<i>Raxmatqulova G., Yunusova N. Ma'naviy tarbiya – taraqqiyot poydevori.....</i>	405
<i>Mullajanova X.Y. Ma'naviy merosning tarixiy ahamiyati va barkamol yoshlarni tarbiyalashdagi o'rni.....</i>	408
<i>Kobiljonova J.J. "Uzbekistan-2030" strategy implementation of directions and perspectives on strategy from the youth's point of view</i>	412
<i>Qobilova M.S. Konstitutsiya yoshlarda siyosiy madaniyatning shakllanishida muhim ahamiyat kasb etadi.....</i>	416
<i>Feruz M.X. Yoshlarga oid davlat siyosati – yoshlar salohiyatini oshirishdagi muhim vosita.....</i>	419
<i>Sardor K.N. Temuriyzoda Shohruh Mirzo hukumronligi davrida temuriylar saltanatida aholi salomatligini ta'minlash bo'yicha tabobat maktablarining faoliyati.....</i>	424
<i>To'xtayeva D.Sh. Madaniyat sohasidagi islohotlar bilan kelajakka nazar</i>	427
<i>Sultanova Z.I. Yuksak ma'naviyatli avlod-uchinchi renessans bunyodkorlari... </i>	430
<i>Mustafoyeva S.S. Yoshlarga oid davlat siyosatida ma'naviyat va ma'rifat masalalari.....</i>	432
<i>Qudratullayeva E. Yoshlarga oid davlat siyosati, ma'naviy taraqqiyotni ta'minlash va madaniyat sohasini yangi bosqichga olib chiqish bo'yicha islohotlar.....</i>	435
<i>Nadjimova N.A. Raising the spiritual thinking of the young generation the role of music education.....</i>	438
<i>Mirzayeva M.M. Globallashuv jarayonida yoshlarda mafkuraviy immunitetni kuchaytirish zaruriyati.....</i>	441
<i>Мелихонов Б. Социально-психологические детерминанты воспитания молодежи</i>	444
<i>Melixonov B. Socio-psychological features of youth education based on national values.....</i>	445

<i>Karabayeva M.T.</i> Til va nutq madaniyat ko'zgasida	450
<i>Axmedova M.A.</i> Gender yondashuv asosida o'smir yoshdagi o'quvchilarni badiiy-estetik rivojlantirishning pedagogik-psixologik imkoniyatlari	453
<i>Axmedova M.M.</i> Folklor janrlarining pragmatik belgilari hikoya aspektida.....	458
<i>Ochilov A.S.</i> O'smirlar psixoenergetikasi muammosini o'rganish va uni rivojlantirishning nazariy asoslarini tahlil qilish.....	461
<i>Тошматова М.К.</i> Феномен Новый Узбекистан – решающий фактор развития	466

ahamiyat kasb etadi. Mavjud muammolarning ko'lamini, xalqning maqsad manfaatlarini tizimi bilan bog'liqlik darajasi ommaning jamiyat taraqqiyoti bilan uyg'unlashuviga hamda shu asosda siyosiy dunyoqarashning, yangicha tafakkurning shakllanishiga olib keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga murojaatnomasi. Xalq so'zi. 2020-yil 25-yanvar. № 19 (7521)
2. Mirziyoyev Sh. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild. -Toshkent: O'zbekiston, 2018. -195 b.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga murojaatnomasi.// 25.01.2019. <http://www.uza.uz>.
4. Karimov I. O'zbekiston buyuk kelajak sari. -Toshkent: O'zbekiston, - 300 b.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 9-yanvardagi PF-5618 "Jamiyatda huquqiy ong va huquqiy madaniyatni yuksaltirish tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi farmoni.//Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.//<http://www.lex.uz>.
6. Mirziyoyev Sh. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. -Toshkent: O'zbekiston, 2018. -535 b.

YOSHLARGA OID DAVLAT SIYOSATI – YOSHLAR SALOHIYATINI OSHIRISHDAGI MUHIM VOSITA

Feruza Mustafoyeva Xurshid qizi¹

¹ O'zbekiston Milliy universiteti Ijtimoiy fanlar fakulteti
Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi yo'nalishi
2-kurs talabasi, mustafayevaferuza07@gmail.com

Annotatsiya: mazkur maqolada mamlakatimizda yoshlarning o'z salohiyatini namoyon etishi uchun amalga oshirilayotgan islohotlar va "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi qonun hujjatining ahamiyati haqida fikr-mulohazalar va xulosalar bayon etilgan.

Kalit so'zlar: "Yoshlar kuni", dastur, strategiya, prinsip, davlat mukofoti, intellektual salohiyat, IT sohasi.

Аннотация: В данной статье представлены мнения и выводы о реформах, проводимых в нашей стране для раскрытия потенциала молодежи, а также о значении закона "О государственной политике в отношении молодежи".

Ключевые слова: "День молодежи", программа, стратегия, принцип, государственная награда, интеллектуальный потенциал, сфера информационных технологий.

Abstract: This article presents opinions and conclusions about the reforms being carried out in our country to unlock the potential of youth, as well as the significance of the law “On State Policy Towards Youth.”

Key words: “Youth Day”, program, strategy, principle, state award, intellectual potential, information technology.

Dunyodagi har qaysi mamlakat yuksak taraqqiyotga erishish, rivojlangan mamlakatlar qatoridan o‘rin olish uchun qator islohotlar, bunyodkorlik ishlarini amalga oshiradi. Eng asosiysi, bu borada mamlakatdagi yoshlarga alohida e‘tibor qaratilib, ular uchun barcha shart-sharoitlar va imkoniyatlar yaratib beriladi. Chunki yoshlar – kelajak avlod, yurt taraqqiyotidagi muhim shaxslardir.

O‘zbekistonimizning 32 yillik mustaqil hayotida yoshlarga, ularga sharoit va imkoniyatlar yaratish bo‘yicha ko‘plab normativ hujjatlar qabul qilingan. Mustaqillikdan so‘ng mamlakatimiz yoshlarini birlashtirish va uyushtirish maqsadida “Yoshlar ittifoqi” tashkiloti tuzilgan edi. Mazkur tashkilot yoshlarni o‘z dasturlarini bajarishga safarbar qilishi, yoshlarning manfaatlarini va ehtiyojlari o‘z qarorlarida aks ettirib, hayotga tatbiq etishi kerak edi.

1996-yilda esa bu tashkiloti tugatilib, O‘zbekiston Respublikasi yoshlarining “Kamolot” jamg‘armasi tuzildi. “Kamolot” jamg‘armasining vazifasi har bir yoshning manfaat va ehtiyojlarini chuqur o‘rganish, ularni ro‘yobga chiqarish bo‘yicha dasturlar tuzish va davlat ko‘magi va amaliy yordami asosida hayotga joriy etishdan iborat edi. Mazkur tashkilot ma‘lum darajada o‘z vazifasini bajarib bo‘lganidan so‘ng 2001-yilda O‘zbekiston Respublikasi “Kamolot” yoshlar ijtimoiy harakati tuzildi. “Kamolot” yoshlar ijtimoiy harakatining asosiy maqsadi ham yoshlarni birlashtirib, ularning jamiyatda munosib o‘rin egallashlariga yordamlashish, manfaatlarini himoya qilish, yigit-qizlarning o‘z aql-zakovati, kuch-g‘ayratini to‘la va munosib namoyon etishi uchun zarur barcha shart-sharoit va imkoniyatlarni yaratib berish, kelajak avlodning tayanchi bo‘lishdan iborat edi. “Kamolot” yoshlar ijtimoiy harakati ko‘p yoshlarning hayotda munosib o‘rin egallashida katta rol o‘ynadi.

2017-yil 30-iyun kuni O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev tashabbusi bilan “Kamolot” Yoshlar ijtimoiy harakati (YoIH) qurultoyi bo‘lib o‘tdi. Bu qurultoyda “Kamolot” Yoshlar ijtimoiy harakati tashkiloti tugatilganligi va “O‘zbekiston yoshlar ittifoqi” tashkil etilganligi e‘lon qilindi. Yoshlarga oid barcha masalalar yurtimiz rahbarining to‘g‘ridan to‘g‘ri va bevosita e‘tiborida bo‘lishini ta‘minlash maqsadida “O‘zbekiston yoshlar ittifoqi” raisi ayni vaqtda Prezidentning Davlat maslahatchisi lavozimida bo‘lishi ham belgilandi. O‘zbekiston yoshlar ittifoqi bugungi kungacha o‘z faoliyatini olib bormoqda. Mazkur tashkilot yoshlarning o‘z iste‘dod va qobiliyatlarini namoyon qilishida, turli yutuq va mukofotlarni qo‘lga kiritishida, ularning bo‘sh vaqtlarini mazmunli va foydali tashkil etishda, jamiyat hayotida munosib turmush sharoitlarini egallashiga, hayotda o‘rnini to‘pa olishiga yordamlashishida muhim vazifalarni bajarib kelmoqda. “O‘zbekiston yoshlar ittifoqi”ning tashkil topishi munosabati bilan 30-iyun “Yoshlar kuni” sifatida har yili yurtimizda keng nishonlab kelinmoqda.

Yuqoridagi ma'lumotlarning barchasi yurtimiz siyosatida yoshlar masalasi nechog'lik muhim ahamiyat kasb etib kelganidan dalolat beradi.

Bugungi kunda ham jamiyatimiz hayotida eng katta va asosiy e'tibor yoshlarga qaratilgan. Yurtboshimiz Shavkat Mirziyoyev "Yangi O'zbekiston strategiyasi" asarlarida ta'kidlaganlaridek, "Bizning taraqqiyot strategiyamizda har jihatdan barkamol rivojlangan, erkin fikrlaydigan, Vatanga sodiq, qat'iy hayotiy qarashlarga ega yigit-qizlarni tarbiyalash eng ustuvor vazifalarimizdan biridir".[1] Darhaqiqat, so'nggi yillarda qabul qilinayotgan me'yoriy-huquqiy hujjatlar, dasturlar yurtimiz yoshlariga yaratib berilayotgan imkoniyatlarning qonuniy ta'minlanishidir. Bilamizki, mamlakatimizda 2016-yil 14-sentabrda "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi qonun qabul qilingan bo'lib, ushbu qonun bugungi kungacha amalda bo'lib kelayotgan yurtimizdagi asosiy normativ hujjatlardan biri hisoblanadi.

Mazkur qonunga binoan, yoshlarga oid davlat siyosati — davlat tomonidan amalga oshiriladigan hamda yoshlarni ijtimoiy jihatdan shakllantirish va ularning intellektual, ijodiy va boshqa yo'nalishdagi salohiyatini kamol toptirish uchun shart-sharoitlar yaratilishini nazarda tutadigan ijtimoiy-iqtisodiy, tashkiliy va huquqiy chora-tadbirlar tizimidir.[2] 33 moddadan iborat ushbu qonun mamlakatimizdagi 14 yoshdan 30 yoshgacha bo'lgan shaxslarning huquqlari, erkinliklari, qonuniy manfaatlari ta'minlanishida, ularning jismoniy, aqliy, ma'naviy va ruhiy jihatdan kamol topishida, band bo'lmagan yoshlarning ish bilan ta'minlanishida, bo'sh vaqtini samarali tashkil etishda, ularga sifatli ta'lim olish sharoitlarini ta'minlab berishda, har xil zararli, buzg'unchi va ma'naviyatimizga yot bo'lgan g'oya va ta'sirlardan himoya qilishda, vatanga sodiq, milliy qadriyatlarga, qonunlarga hurmat va itoat ruhida tarbiyalashda, iste'dod va qobiliyatlarini namoyon etishlarida, sog'lom turmush tarzini yo'lga qo'yishlarida, ham moddiy ham ma'naviy jihatdan ta'minlashda muhim rol o'ynab kelmoqda.

Mustaqil diyorumizda yoshlarga bo'lgan e'tiborning yana bir isboti sifatida yangi tahrirdagi Konstitutsiyamizning XIV bobi "Oila, bolalar va yoshlar" deb nomlanganini keltirishimiz mumkin. Xususan, yangi tahrirdagi bosh Qomusimizning 79-moddasida: "Davlat yoshlarning shaxsiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy, ekologik huquqlari himoya qilinishini ta'minlaydi, ularning jamiyat va davlat hayotida faol ishtirok etishini rag'batlantiradi", – deb belgilab qo'yilgan. [3] Bu yerda alohida e'tirof etilishi kerak bo'lgan jihat – yoshlarga bo'lgan e'tiborning Konstitutsiya darajasida belgilab qo'yilganligidir. Bu o'z navbatida, yurtimiz siyosatida yoshlar masalasi ustuvor ahamiyat kasb etishidan ham dalolat beradi.

"Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi qonunga binoan, mamlakatimizda yoshlarga oid davlat siyosatining amalga oshirilishi quyidagi prinsiplarga asoslanmoqda:

1. Ochiqlik va shaffoflik. So'nggi yillarda jamiyatimiz hayotida amalga oshirilayotgan islohotlar mamlakat miqyosida omma e'tiboriga havola etilmoqda. Har bitta yangilik, har bitta yutuq yoki g'alaba ommaviy axborot vositalarida, internet rasmiy veb-saytlarida, televideniyealarda namoyish etib borilmoqda. Bu jarayonlar mazkur prinsiplarning namoyon bo'layotganligini bildiradi.

2. Yoshlarga oid davlat siyosatini ro'yobga chiqarishda yoshlarning ishtirok etishi. Hech shubhasiz, mazkur siyosat 14 yoshdan 30 yoshgacha bo'lgan barcha yoshlarni qamrab olmoqda.

3. Yoshlar tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash va rag'batlantirish. Bu borada "Mirzo Ulug'bek vorislari", "Beruniy izdoshlari" va boshqa bir qator ko'rik-tanlovlar tashkil etilib, yoshlarning rag'batlantirilayotganligi, turli g'oliblik va yutuqlarni qo'lga kiritayotganligi, o'z iste'dodini namoyon qilayotgan yoshlarning esa "Mard o'g'lon", "Kelajak bunyodkori", "Zulfiya" nomidagi davlat mukofotlari bilan taqdirlanayotganligini isbot o'laroq keltirishimiz mumkin.

4. Ma'naviy, axloqiy va madaniy qadriyatlarning ustuvorligi. Yurtimizda olib borilayotgan har bir islohot, yangilanishlarda milliy qadriyatlar, axloqiy jihatlar hisobga olinmoqda. Ya'ni islohotlar jarayoni milliy va ma'naviy qadriyatlarimiz bilan uyg'unlashtirilmoqda. Bunda yoshlarni milliy-ma'naviy qadriyatlarimizga hurmat ruhida tarbiyalash maqsadi ham hisobga olinmoqda.

5. Yoshlarning kamsitilishiga yo'l qo'yilmasligi. Har bir jarayonda teng huquqlilik, adolat prinsiplariga rioya qilingan holda islohotlar amalga oshirilmoqda.

Shuni alohida ta'kidlash joizki, so'nggi yillarda ayrim yoshlarda millat va Vatan uchun haqiqiy jonkuyar inson bo'lish, istiqlolimizni mustahkamlashda foydali inson bo'lib yetishish, yurt ravnaqi uchun hissa qo'shish va boshqa vatanparvalik tuyg'ulari shakllanmaganligi bois shaxsiy manfaatni birinchi o'ringa qo'yish, yengil-yelpi yo'llar bilan to'kis hayotga intilish va boshqa salbiy xususiyatlar namoyon bo'lmoqda. Bundan tashqari, ayrim fuqarolar orasida ma'naviy bo'shlik, dunyoqarashning torligi, milliy odob-axloq mezonlariga rioya qilmaslik, so'z va ish birligining yo'qligi, milliy g'urning yo'qolib borayotganligi, o'zligini rad etish va shu kabi "ommaviy madaniyat"ning boshqa noxush ko'rinishlari uchramoqda. Bugun shu noxush va salbiy holatlarning oldini olishda, ularni bartaraf etishda birgalikda va jipslikda harakat qilinishi lozim.

2023-yilning 11-sentabr kuni qabul qilingan, mamlakatimiz ijtimoiy hayotida katta va muhim voqea sifatida e'tirof etilgan "O'zbekiston – 2030" strategiyasida ham yoshlarga oid davlat siyosati yo'nalishida bir qator islohotlar keltirilgan bo'lib, bular quyidagilar:

- yoshlarni zamonaviy kasblar va chet tillariga o'qitish tizimini yaratish;
- yoshlarning intellektual salohiyatini oshirish, ularning ilmiy faoliyatini rag'batlantirish;
- yoshlarning ijtimoiy himoyasini kuchaytirish va ishsizlik darajasini kamaytirish;
- yoshlar o'rtasida IT sohasini yanada ommalashtirish hamda sohada xizmatlar eksportini oshirish;
- jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanadigan yoshlar qamrovini kengaytirish;
- respublikada sport bilan professional va doimiy shug'ullanuvchi yoshlar ulushini oshirish va boshqalar.

Mazkur islohotlar bugungi zamon nuqtayi nazaridan kelib chiqib amalga oshirilishi lozim bo'lgan va buning natijasida yoshlarning zamonaviy kasb-hunar bilan ta'minlanishiga erishish, ularni ishsizlikdan himoyalash, jahon bozorida

talabgor bo'lgan sohalardan xabardor bo'lish, jismonan sog'lom bo'lishlari kabi maqsadlarga qaratilgan islohotlardir.

Umuman olganda, yurtimiz siyosiy hayotida yoshlar masalasi dolzarb va birinchi navbatdagi masalalar qatorida bo'lgan. “Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida”gi qonun asosida amalga oshirilayotgan islohotlar har bir yoshning salohiyatini oshirishda, jamiyatda o'z o'rnini topib, munosib sharoitlarda hayot kechirishiga, eng zamonaviy kasb-hunarlarini egallashiga katta yordam berib kelmoqda.

Xulosa qilib aytganda, yoshlarga oid davlat siyosati hamda davlatning shu sohaga qaratilgan dasturlari va rejaları jamiyatimizdagi yoshlarni ijtimoiy jihatdan qo'llab-quvvatlash, fuqarolarning konstitutsiyaviy huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish va ro'yobga chiqarish uchun zarur sharoitlarni yaratib berish, har bir yoshning rivojlanishi va kamol topishi uchun qulay, zamonaviy sharoit va imkoniyatlarni yaratib berish, jamiyatda ularning o'rnini va rolini yanada oshirish, sog'lom, barkamol, keng dunyoqarashga ega, mafkuraviy immuniteti kuchli avlodni tarbiyalash, ajdodlarimizga munosib avlod bo'lishda va eng muhimi, xalqimizning ulug' maqsadlariga erishishda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. O'zbekiston. Toshkent – 2023.
2. Sh. Mirziyoyev. Yangi O'zbekiston strategiyasi. O'zbekiston. Toshkent – 2021.
3. www.lex.uz. “Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida”gi O'zbekiston Respublikasining Qonuni, 14.09.2016 yildagi O'RQ-406-son.
4. www.lex.uz. “O'zbekiston – 2030” strategiyasi to'g'risida”gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 11.09.2023 yildagi PF-158-son.